

Omówienie

W opisywanym przypadku po zeszczeniu świeżej rany przerwanej przegrody nosowej nie uzyskano zrętu tkanek ze względu na procesy występujące w pierwszym okresie gojenia rany darto-miażdżonej.

W tym okresie gojenia dominują procesy obumierania i rozpadania tkanek zmiędzionych i niedostatecznie ukrwionych, które następnie ulegają rozpuszczeniu lub fagocytozie. Procesom tym towarzyszy obfity wysięk zapalny powstający w wyniku wydalania z rany obumarłych i rozpadłych tkanek. Stan taki nie stwarza dogodnych warunków do uzyskania zrętu przerwanych tkanek po nałożeniu szwów, bez wycięcia rany.

Powtórny zabieg wykonano w drugim okresie gojenia rany, charakteryzujący się procesami odnowy. Następuje zahamowanie obumierania tkanek, zmniejsza się ilość wysięku zapalnego. Ranę pokrywa młoda tkanka ziarninowa wypełniająca ubytki i zabezpieczająca zdrowe tkanki przed infekcją, zaś rozwój włosowatych naczyń krwionośnych umożliwia odżywianie i rozwój komórek młodej tkanki. Powstają korzystne warunki dla uzyskania zrętu przerwanych tkanek. Wykonując zabieg w tym okresie uzyskano pomyślne zejście procesu chorobowego.

Piśmiennictwo

1. Lipińska M., Krzyżanowski J.: *Medycyna Wet.* 17, 488, 1961.
2. Stępiński W.: *Medycyna Wet.* 25, 218, 1969.

Adres autora: lek. wet. Jerzy Polkowski, Piotrków Tryb. Państwowy Zakład Lecz. dla Zwierząt, ul. Rzemieślnicza 26.

JAROGNIEW KOZŁOWSKI
FRANCISZEK KWINECKI, KLEMENS RYMER
Poznań

PRZYPADEK OPERACYJNEGO LECZENIA
ZŁAMANIA SZYJKI KOŚCI ŁOPATKI PSA

W dniu 4 maja 1967 r. doprowadzono do tutejszej Lecznicy, psa rasy owczarek szkocki w wieku około 4 lat, własność ob. J. D. W wywiadzie właściciel po-

dał, że pies został potrącony przez samochód. Badaniem klinicznym stwierdzono: temp. 39,9, tętno 100, oddechy 30, dużą kulawiznę lewej przedniej kończyny, zniesioną czynność kinetyczną i statyczną. Dotykiem stwierdzono silną bolesność okolice stawu barkowego i kości łopatki, oraz mierny obrzęk tego miejsca. Badanie radiologiczne wykazało: złamanie szyjki kości łopatki z przemieszczeniem. Złamanie przebiegało od tylnego brzegu tuż przy panewce do przedniego brzegu, kończąc się na wysokości 6 cm od panewki. Ponieważ próby zachowawczego nastawienia złamania nie powiodły się, zastosowano leczenie operacyjne. Operowano w pozycji bocznej zwierzęcia w śnie barbiturowym (Eunaron) i znieczuleniem miejscowym, (0,5% roztworem lignokainy) po premedykacji Combenem. Wykonano dwa cięcia skóry długości około 10 cm. Pierwsze równoległe do brzegu dogiowego łopatki, drugie skośne do pierwszego a równoległe w przybliżeniu do linii złamania. Dojście do miejsca złamania było utrudnione z uwagi na usytuowanie mięśni i ich przyczepów na kościach: ramiennej i łopatki. Po ustaleniu złamanej kości i usunięciu przemieszczenia, oba odcinki połączono 3 szwami kostnymi z drutu stalowego. Na powięź nałożono szew ciągły z catgut. Skórę zespolono szwami węzełkowymi z jedwabiu. Do rany operacyjnej podano 1 g streptomycyny w substancji. Antybiotyków ogólnie nie podawano, stosowano fosforan wapnia i witaminę A + D₃. Kończynę unieruchomiono szyną Kramera na okres 3 tygodni.

Rana goiła się bez powikłań. Pełna czynność narządu ruchu nastąpiła po upływie 3 miesięcy. Okres obserwacji trwa 3 lata w czasie których pies zachowuje pełną sprawność.

Adres autora: Jarogniew Kozłowski, Poznań, ul. Grunwaldzka 248.

RECENZJE I BIBLIOGRAFIA

ANUSZ Z.: Zarys epidemiologii chorób zakaźnych. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1970. Str. 238, rys. 40, tabel 92.

Książka ukazała się w ramach prac Zakładu Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie i w zasadzie jest przeznaczona dla studentów Wydziałów Weterynaryjnych oraz lekarzy wet. zainteresowanych problematyką wchodzącą w zakres weterynaryjnej ochrony zdrowia człowieka a więc przede wszystkim dla epizootologów i pracowników WIS. W związku z tym treść książki ogranicza się do chorób odzwierzęcych oraz zakaźnych chorób przewodu pokarmowego człowieka.

Autor słusznie podkreśla w przedmowie, że lekarze wet. powinni być obeznani z podstawowymi zagadnieniami z zakresu epidemiologii, kliniki i profilaktyki wspomnianych chorób. Wiadomości te z jednej strony są im niezbędne dla właściwej współpracy pomiędzy służbą weterynaryjną, a służbą przeciwepidemiczną, z drugiej zaś dla ochrony własnej przed zakażeniem i szerzenia oświaty sanitarnej w środowisku ludzi mających do czynienia ze zwierzętami i ich produktami.

Treść omawianej książki obejmuje:

1) podstawowe pojęcia i współczynniki epidemiologiczne, 2) organizację i zadania służby sanitarno-epidemiologicznej, 3) epidemiologię zakaźnych chorób za-

wodowych, 4) epidemiologię pasożytniczych chorób odzwierzęcych, 5) epidemiologię zakaźnych schorzeń przewodu pokarmowego i jako dodatek wskaźniki epidemiologiczne niektórych chorób zakaźnych występujących w Polsce, wykaz chorób odzwierzęcych i międzynarodową klasyfikację chorób zakaźnych. Na końcu każdego rozdziału znajduje się podstawowe piśmiennictwo dotyczące omawianych zagadnień.

Najwięcej miejsca autor poświęcił ocenie sytuacji epidemiologicznej w Polsce. Zagadnienia etiologii i epizootologii zostały potraktowane raczej marginesowo, z wyjątkiem etiologii chorób występujących jedynie u człowieka. Również objawy kliniczne potraktowane zostały raczej pobieżnie. Omawiana książka Z. Anusza jest opracowaniem źródłowym, pierwszym tego rodzaju w Polsce adresowanym bezpośrednio do lekarzy weterynaryjnych. Niewątpliwie przekracza potrzeby studentów weterynarii, głównie ze względu na przełożenie treści niektórych rozdziałów (np. tężec, zimnica, dur brzuszny i in.) statystycznym materiałem epidemiologicznym. Na pewno jednak zostanie przyjęta z dużym uznaniem przez lekarzy wet. WIS i epizootologów, dla których m. in. stanowi bogate źródło informacji o stanie i znaczeniu epidemiologicznym chorób odzwierzęcych w kraju i świecie.

Prof. dr A. Strzyszak